MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

GHID
pentru învățământul primar
Anul școlar 2020-2021

provocări, analize, soluții

Machetat la
Editura Didactică și Pedagogică S.A.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

GHID PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Anul școlar 2020-2021

Cuprins

I ARGUMENT

II DE CE ACEST GHID?

III NOUL AN ȘCOLAR ÎN TERMENI PRACTICI - alegerea scenariului potrivit contextului local

IV CARE SUNT PRIORITĂȚILE PENTRU URMĂTORUL AN ȘCOLAR?

V CUM PUTEM VALORIZA ÎNVĂȚAREA ONLINE?

Argument

Răspunsul educației, în contextul pandemiei de SARS-CoV-2, în toate țările care se confruntă cu această realitate, trebuie să fie inovativ și prompt, cu respectarea standardelor asumate de fiecare sistem de învățământ.

Specialiștii din domeniul educației sunt încurajați să identifice scenariile cele mai potrivite pentru specificul școlii și contextul local, astfel încât formarea și dezvoltarea competențelor elevilor să fie continue, atât în acord cu programele școlare specifice, cât și cu noile modalități de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare.

Toate părțile interesate, elevi, părinți, profesori, manageri din domeniul educației sunt invitate să partajeze o viziune nouă, având în vedere faptul că mediile de învățare și învățarea propriu-zisă, practicile, instrumentele, resursele etc. pe durata pandemiei nu mai sunt identice cu cele de dinaintea declanșării acesteia, iar acumulările rapide de experiență, cum ar fi competențele dezvoltate prin utilizarea tehnologiilor IT, pot fi considerate beneficii reale pentru viitorul educației din întreaga lume. Punctul de revenire, la sfârșitul acestor etape de construcție alertă a unor noi modalități hibride de educație nu va mai fi același pentru niciun sistem care va ști să transforme provocările în oportunități în beneficiul tuturor elevilor și profesorilor.

Familiile elevilor și comunitățile au nevoie de soluții concrete și dinamice pentru noul an școlar, adaptate realităților locale, cu respectarea în totalitate a reglementărilor stabilite de către Ministerul Sănătății.

Directorii unităților de învățământ sunt actorii principali, de la nivel local, care, cu sprijinul inspectoratelor școlare operaționalizează toate soluțiile propuse de Ministerul Educației și Cercetării. Aceste soluții sunt însă dinamice în funcție de evoluția epidemiologică și de condițiile concrete din fiecare școală, pentru a asigura, indiferent de scenariul adoptat, cea mai bună opțiune privind accesul la educație al tuturor copiilor.

Directorii unităților de învățământ sunt încurajați să adopte o atitudine pro-activă pentru a contribui la producerea unui impact pozitiv în cadrul comunității școlare și pentru a preveni efectele SARS-CoV-2 în domeniul educației.

Este un moment în care cooperarea deschisă în încercarea de a rezolva aceste provocări educaționale presupune descoperirea și crearea de soluții eficiente, prin consultare, suport reciproc, asumarea deciziilor.

Menționăm că acest ghid va fi actualizat continuu, pe măsură ce vor fi identificate noi aspecte care au impact asupra vieții școlii.

I. DE CE ACEST GHID?

Ne propunem să identificăm soluții cât mai relevante în trei direcții:

- Care sunt prioritățile comunității educaționale în viitorul an școlar?
- Care sunt etapele necesare identificării soluțiilor pentru comunitatea educațională, în funcție de contextul local și scenariul în care se încadrează unitatea de învățământ?
- Cum putem colabora pentru a găsi soluții aplicabile ca sursă de inspirație pentru a transforma barierele în oportunități?

II. NOUL AN ȘCOLAR ÎN TERMENI PRACTICI

II.1. Cum stabilim care este cea mai potrivită modalitate pentru desfășurarea activității începând cu 14 septembrie 2020? Ce scenarii sunt posibile?

Comunitatea școlară din întreaga lume a identificat scenarii similare pentru continuarea învățării în viitorul an școlar, care vizează:

Scenariul „verde" (S1): dacă rata incidenței cumulate este sub 1/1000 locuitori, în funcție de infrastructura și resursele existente la nivelul unității de învățământ; toți elevii revin la școală cu respectarea și aplicarea tuturor normelor de protecție;

Scenariul „galben" (S2): Dacă rata incidenței cumulate este între 1-3/1000 locuitori ➡ elevii din învățământul primar vor participa la cursuri în școală. ***Pentru situații particulare***, prevăzute în Ghidul Ministerului Sănătății, cum ar fi întreruperea cursurilor pentru 14 zile, organizarea cursurilor pentru copiii cu boli cronice sau copii care locuiesc în comunități cu risc ridicat, în timp ce unitatea de învățământ se află în condițiile S1 sau S2, unitatea de învățământ poate organiza alternarea participării la cursurile din școală cu participarea la cursuri online (sincron/asincron) sau cu activitatea independentă, după caz;

Scenariul „roșu" (S3): La o rată a incidenței cumulate peste limita de alertă de 3/1000 locuitori, Centrul Județean de Conducere și Coordonare a Intervenției (CJCCI) va realiza o analiza a situației epidemiologice din localitate. În funcție de existența transmiterii comunitare în localitate și de numărul de focare existente în școlile din localitate, precum și de alte criterii de risc, CJCCI poate impune închiderea temporară a școlilor, elevii desfășurând cursurile online.

II.2. Care sunt principiile de bază în stabilirea modalităților de organizare internă, în funcție de scenariul stabilit pentru unitatea de învățământ?

a) Modalitatea de organizare internă trebuie să fie realistă: să răspundă contextului epidemiologic local, să țină cont de infrastructura școlii, de resursele umane și materiale existente.
b) Pentru fiecare scenariu este necesar să se asigure accesul la educație al tuturor copiilor.
c) În cadrul fiecărui scenariu trebuie să se asigure respectarea standardelor de calitate în domeniul educației.
d) Dinamismul scenariilor trebuie însoțit de planuri de acțiune clare, care să diminueze sentimentul de incertitudine și de improvizație.

II.3. Care sunt acțiunile premergătoare începerii anului școlar?

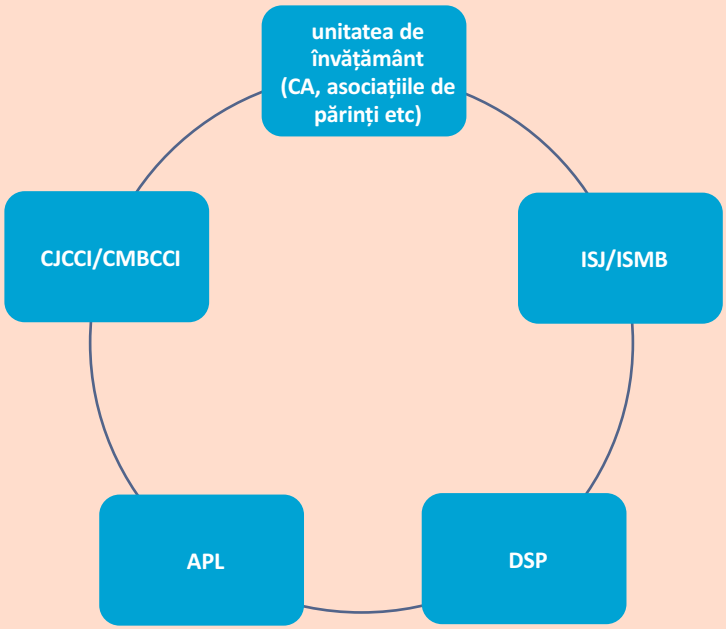
a) **Evaluarea infrastructurii:**
- identificarea spațiilor disponibile care pot fi folosite în procesul de învățământ;
- identificarea unui spațiu pentru izolarea temporară a cazurilor suspecte;
- colaborarea cu autoritățile administrației publice locale pentru a identifica, la nevoie, spații suplimentare, necesare desfășurării procesului educativ.

b) **Evaluarea necesarului de resurse umane**:
- stabilirea, în funcție de numărul de elevi, a organizării spațiilor (sălilor de clasă), cu așezarea băncilor astfel încât să se asigure distanțarea fizică;
- stabilirea circuitelor funcționale;
- asigurarea materialelor de curățenie, igienă și dezinfecție;
- asigurarea permanentă a unui stoc de rezervă de materiale de protecție pentru elevi și personal;
- organizarea spațiilor pentru pauzele elevilor;
- instruirea personalului pentru aplicarea planului de măsuri.

- Scenariile **pot fi diferite** la nivelul unui județ/al municipiului București, o unitate de învățământ poate trece, pe durata anului școlar, dintr-un scenariu în altul, în cadrul unei unități de învățământ care are structuri, pot funcționa simultan mai multe scenarii.
- Inspectoratul Școlar Județean propune spre aprobare CJCCI scenariul în cadrul căruia va funcționa fiecare unitate de învățământ, în concordanță cu situația epidemiologică la data de 7 septembrie și infrastructura și resursele existente în fiecare unitate de învățământ.
- CJCCI va transmite decizia privind scenariul pentru care a optat să funcționeze fiecare unitate de învățământ, începând cu data de 14 septembrie.
- Criteriul epidemiologic în baza căruia școlile vor urma unul dintre cele trei scenarii este rata incidenței cumulate (numărul total de cazuri noi din ultimele 14 zile raportat la 1000 de locuitori).

II.4. Care este metodologia de lucru pentru a răspunde cât mai bine condițiilor specifice scenariului pentru școala mea?

- Conducerea unității de învățământ va desemna **un responsabil**, dintre angajații unității de învățământ, care coordonează activitățile la nivelul instituției. Acesta va fi în permanentă legătură cu instituțiile- suport de la nivel local/ județean, după caz.

- Fiecare instituție de învățământ pregătește o analiză locală a riscurilor, în baza căreia sunt stabilite condițiile în care aceasta poate funcționa în fiecare dintre scenarii.
- Consiliul de administrație al unității de învățământ preuniversitar va putea propune, în urma consultării Asociației de părinți din unitatea de învățământ, modalitatea de desfășurare a activității didactice.
- Propunerea unității de învățământ preuniversitar, avizată de către Inspectoratul Școlar Județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București va fi înaintată Comitetului Județean pentru Situații de Urgență/ Comitetului Municipiului București pentru Situații de Urgență, în vederea aprobării prin hotărâre.
- Comitetul Județean pentru Situații de Urgență/ Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență va dispune prin hotărârea adoptată, atât cu privire la perioada de aplicabilitate a măsurilor stabilite, cât și cu privire la alte măsuri specifice care trebuie luate de unitatea de învățământ, în funcție de situația epidemiologică.
- ISJ /ISMB comunică săptămânal Ministerului Educației și Cercetării măsurile dispuse de către Comitetul Județean pentru Situații de Urgență/ Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență.

- În situația în care se va impune prelungirea perioadei de aplicabilitate a hotărârii Comitetului Județean pentru Situații de Urgență/ Comitetului Municipiului București pentru Situații de Urgență, procedura de adoptare a unei noi hotărâri se va relua.
- Reluarea activităților didactice care presupun prezența fizică a elevilor în unitățile de învățământ preuniversitar, suspendate conform procedurii detaliate anterior, în condiții de siguranță sanitară, se va dispune prin hotărâre a Comitetului Județean pentru Situații de Urgență/Comitetului Municipiului București pentru Situații de Urgență, cu avizul Direcției Județene de Sănătate Publică/Direcția de Sănătate Publică București, cu informarea unității de învățământ preuniversitar și a ISJ/ISMB.

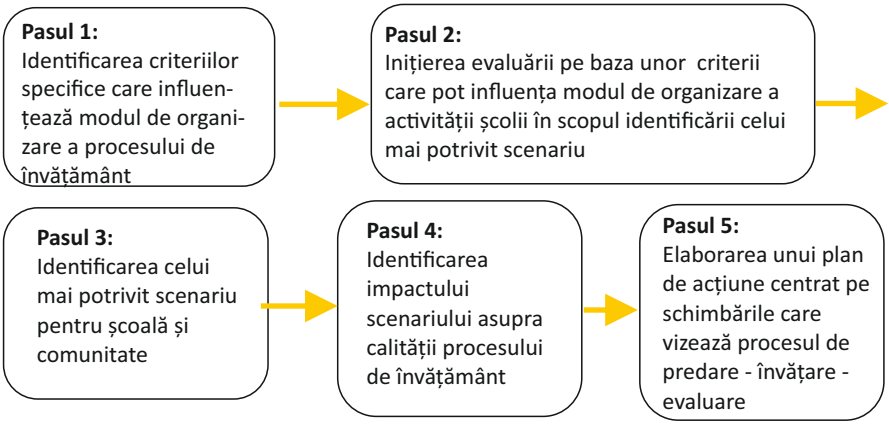
II.4.1. Cum putem colabora pentru a găsi soluții aplicabile pentru a transforma barierele în oportunități?

- Stabiliți strategii de încurajare a membrilor comunității școlare și a comunității lărgite de a practica un ***comportament preventiv***; comunicarea permanentă și calibrată pe consolidarea practicilor corespunzătoare de igienă și de distanțare fizică este o prioritate raportată la responsabilitatea socială a unităților de învățământ;
- Mențineți un mediu școlar sigur, prin inițierea de proceduri clare pentru aplicarea Normelor elaborate de Ministerului Sănătății; procedurile trebuie cunoscute și asumate de toți membrii comunității școlare;
- Identificați toate spațiile școlare sau comunitare neutilizate sau utilizate insuficient, pentru a crește numărul spațiilor destinate elevilor, inclusiv spații exterioare, acolo unde este posibil, și pentru a facilita distanțarea fizică;
- Comunicați și consolidați practicile corespunzătoare de igienă și distanțare fizică în moduri adecvate, în funcție de publicul căruia vă adresați (elevi, profesori, personal administrativ etc.);
- Comunicați părinților importanța monitorizării stării de sănătate a copiilor și procedura de informare a școlii în cel mai scurt timp în situația existenței unei minime suspiciuni;
- Dezvoltați canale continue de comunicare cu DSP-ul, pentru a răspunde prompt dinamicii epidemiologice din zonă/ localitate;
- Monitorizați cu atenție absențele elevilor și ale membrilor personalului școlii și informați-vă în legătură cu motivele absentării;
- Stabiliți un plan de intervenție în situația în care un elev/un membru din personalul școlii este confirmat cu SARS-CoV-2;

- Indiferent de scenariul pentru care ați optat, pregătiți planuri de acțiune pentru toate scenariile, astfel încât o posibilă schimbare a condițiilor locale să permită o trecere la un alt scenariu fără sincope majore;
- Inițiați planuri de acțiune pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv prin identificarea de parteneri din societatea civilă care să vă sprijine în asigurarea accesului la educație al tuturor copiilor.

În acest an școlar este posibil ca la început să optați pentru începerea în cadrul unui scenariu și să fie nevoie, la un moment dat, ca opțiunea inițială să fie schimbată, urmare a dinamicii criteriilor care au stat la baza primei opțiuni.

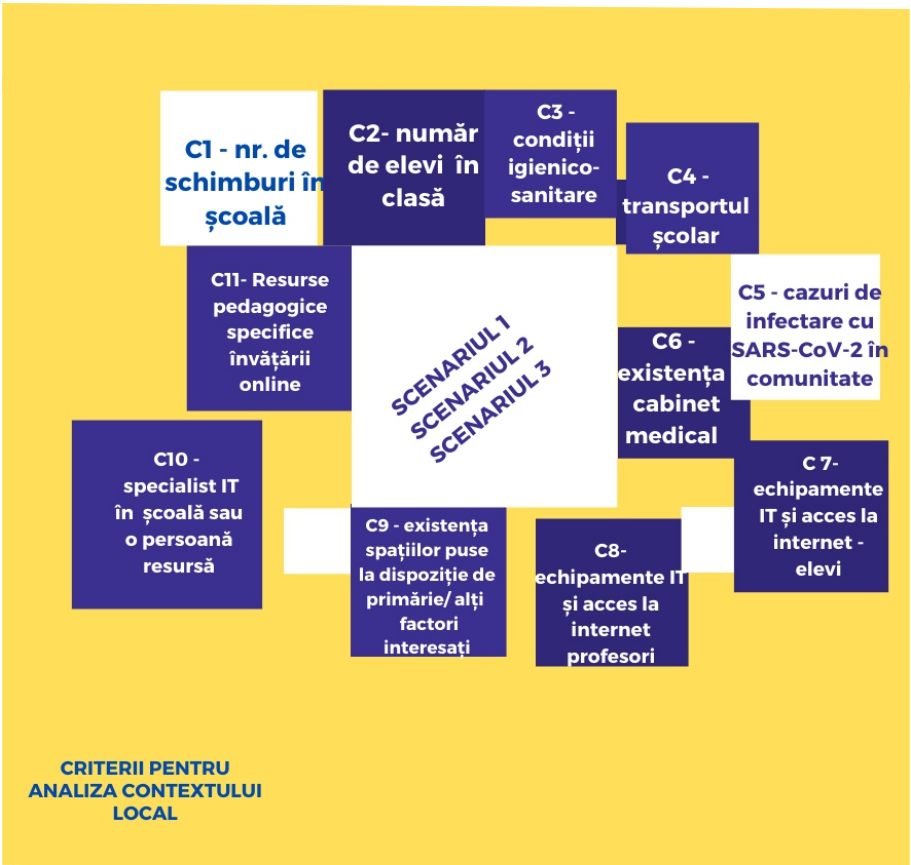
II.5. Care sunt pașii de parcurs pentru stabilirea celui mai potrivit scenariu și pentru implementarea acestuia conform planului de acțiune al unității de învățământ?

Schema 1 – Etapele procesului de stabilire a celui mai potrivit scenariu și de implementare a acestuia conform planului de acțiune

II.5.1. Pasul 1: identificarea criteriilor care influențează participarea școlară și relația cu scenariul stabilit

Găsiți, mai jos, o ”rețea” de criterii care influențează derularea unui scenariu. Lista criteriilor se poate extinde, în urma analizei locale în cadrul echipei de lucru. Analiza criteriilor sprijină unitățile de învățământ în identificarea punctelor tari, dar și a aspectelor vulnerabile, astfel încât planurile de acțiune să stabilească intervenții concrete pentru o bună funcționare.

II. 5. 2. Pasul 2: Inițierea evaluării pe baza criteriilor care pot influența modul de organizare a activității școlii în scopul identificării celui mai potrivit scenariu

- În coloana (2) a tabelului care urmează sunt cuprinse criteriile specifice ale unei unități de învățământ. Această listă poate fi completată cu alte criterii care au un impact în deciziile pe care urmează să le luați.
- În coloana (3), în baza autoevaluării, se menționează dacă unitatea de învățământ răspunde/ nu răspunde criteriilor sau dacă anumite criterii nu se aplică în cazul acesteia.
- Fiecare unitate de învățământ va analiza criteriile specifice pentru a pregăti cât mai bine derularea unui scenariu pentru o anumită unitate de timp.

Exemplu:

Nr. crt.	Criterii	Da/NU/NA
(col. 1)	(col.2)	(col.3)
1.	Număr de schimburi în școală (C1)	
	– un schimb	
	– două schimburi	
	– trei schimburi	
2.	Efective de elevi/ clasă (C2)	
	– maximum 12	
	– între 13 – 25	
	– peste 25	
3.	Condiții igienico – sanitare (C3)	
	– Conforme reglementărilor	
	– Necesită ameliorare	
	– Neconforme	
4.	Acces la școală cu mijloc de transport școlar	
	– Da (C4a)	
	– Nu (C4b)	
5.	Cazuri de SARS-CoV-2 în comunitate/ școală (C5)	
	– mai puțin de un caz raportat la mia de locuitori în ultimele 14 zile (C5a)	
	– 1-3 cazuri înregistrate la mia de locuitori în ultimele 14 zile (C5b)	
	– peste 3 cazuri confirmate la mia de locuitori, în ultimele 14 zile (C5c)	
6.	Existența unui cabinet medical în școală (C6)	
7.	Acces la internet acasă/ Echipament elevi (C7)	
	– Da (C7a)	
	– Nu (C7b)	

8.	Echipamente asigurate în școală/ pentru profesori (C8)		
9.	Existența spațiilor pe care primăriile sau alți factori interesați de educație le pot pune la dispoziție (C9)		
10.	Existența, în școală, a unei persoane specializate în IT (C10)		
11.	Resurse pedagogice specifice învățării online (C11)		

II.5.3. Pasul 3: Identificarea celui mai potrivit scenariu pentru școală și comunitate

În urma evaluării pe baza criteriilor care pot influența modul de organizare a activității școlii, echipa din cadrul școlii analizează și identifică cel mai potrivit scenariu pentru școală și comunitate.

Această opțiune va fi discutată cu membrii echipei suport și va fi prezentată comunității educaționale, din perspectiva criteriilor care au condus la scenariul ales, existând posibilitatea ca, la un moment dat, scenariul inițial să fie înlocuit cu un alt scenariu, în funcție de evoluția epidemiologică.

SCENARII SI VARIANTE POSIBILE

SCENARIUL „verde" (S1): posibilitatea revenirii tuturor elevilor în mediul școlar.

Asigurarea distanțării (1m) dintre elevi, respectiv dintre elevi și profesori impune, în unele situații, împărțirea clasei pe grupe. Modalitatea de funcționare a grupelor este la decizia fiecărei unități de învățământ.

Scenariul 1 presupune, totodată, inițierea unor măsuri de reorganizare administrativă, prin utilizarea eficientă a spațiilor disponibile, inclusiv prin organizarea programului în schimburi, cu respectarea intervalelor necesare pentru igienizare.

Orarul fiecărei clase va fi structurat astfel încât să permită desfășurarea unor ore de curs în spațiul exterior, prin rotație.

Se va păstra, constant, aceeași componență a grupului de elevi!

SCENARIUL „galben" (S2): în situația în care unitatea de învățământ se încadrează în S2, elevii din învățământul primar vor participa la cursuri în școală.

Totuși, în situații particulare, pentru anumite perioade de timp, se impune abordarea învățământului ***blended learning/ la distanță/ hibrid*** . După caz, pentru perioade scurte de timp, de 14 zile, și pentru elevii din învățământul primar, în următoarele situații:

a. La apariția unui caz confirmat de îmbolnăvire de COVID-19 într-o clasă din unitatea de învățământ - se suspendă cursurile școlare ale clasei respective, pentru o perioada de 14 zile. În situația în care într-o sala de clasa își desfășoară cursurile școlare 2 clase (dimineața, respectiv după-amiaza), se vor suspenda cursurile doar pentru clasa în care a fost confirmat cazul COVID-19.
b. La apariția a trei cazuri confirmate de îmbolnăvire cu COVID-19 în clase diferite, se suspendă cursurile școlare ale unității de învățământ, pe o perioada de 14 zile de la data la care a debutat ultimul caz.
c. În cazul apariției de cazuri de îmbolnăvire cu COVID-19 în rândul cadrelor didactice, aceștia au obligația de a anunța conducerea unității de învățământ care va informa DSPJ despre eveniment. DSPJ va efectua ancheta epidemiologică și va analiza situația din unitatea de învățământ împreună cu directorul unității de învățământ, astfel:
    - **Situația 1**: În cazul în care cadrul didactic a predat numai la o singură clasa (ex. învățător/profesor care a avut o singura oră) și **nu** a venit in contact cu alte cadre didactice din școala, se vor suspenda cursurile de la clasa respectivă
    - **Situația 2**: În cazul în care cadrul didactic a predat numai la o singură clasă (ex învățător/profesor care a avut o singura oră) și a venit în contact cu alte cadre didactice din școală (cadrele didactice din unul dintre schimburi - în școlile cu mai multe schimburi de predare), se vor suspenda cursurile de la clasa respectivă și vor fi izolate la domiciliu cadrele didactice cu care acesta a venit în contact
    - **Situația 3**: În cazul în care cadrul didactic a predat la mai multe clase și **nu** a venit în contact cu alte cadre didactice din școală (ex. profesor de sport) sau numărul cadrelor didactice a fost mic (cadrele didactice din unul dintre schimburi-în școlile cu mai multe schimburi de predare), se vor suspenda cursurile la clasele cu care acesta a venit în contact și, în funcție de caz, vor fi izolate la domiciliu cadrele didactice cu care acesta a venit în contact.
    - **Situația 4**: În cazul în care cadrul didactic a predat la mai multe clase și a venit în contact cu multe cadre didactice din școală (cadrele didactice din toate schimburile - în școlile cu mai multe schimburi de predare), se vor suspenda cursurile întregii unități de învățământ.

- Redeschiderea cursurilor școlare pentru clasa/unitatea de învățământ unde au fost suspendate temporar cursurile se decide de către DSP județeană, respectiv a municipiului București, cu avizul prealabil al CJCCI.

- În funcție de situația epidemiologică la nivel județean, DSP județeană poate decide prelungirea perioadei de suspendare temporară a cursurilor unei clase/unități de învățământ.

Învățământul de tip ***blended learning/la distanță/hibrid*** se va aborda doar în situații particulare și presupune cel mai ridicat nivel de inovație și competențe profesionale, astfel încât să se poată combina predarea eficientă, față în față, cu facilitarea învățării la distanță, în mod flexibil. Alternarea învățământului față în față cu cel online, prin crearea unui continuum pedagogic, este o situație care rezultă din evoluția epidemiologică dintr-o școală.

Este posibil să se recurgă la învățarea de tip ***blended learning/la distanță/ hibrid***, mai ales în situația în care apar cazuri de îmbolnăvire în școală și, pentru un interval de 14 zile, se trece de la învățarea în școală la învățarea la distanță. Totodată, este posibil să se combine învățarea față în față cu învățarea la distanță în situația în care există copii care locuiesc într-o comunitate ce se încadrează în S3, iar școala își desfășoară activitatea în comunități încadrate în S1 sau S2. Totodată, în situația copiilor cu boli cronice se poate apela la modalitățile de învățare menționate mai sus.

SCENARIUL „roșu" (S3) în comunitățile cu risc ridicat, cursurile se vor desfășura online. Consiliul de administrație al unității de învățământ preuniversitar va putea propune, în urma consultării asociației de părinți din unitatea de învățământ, ca desfășurarea activității didactice care presupune prezența fizică a elevilor în unitatea de învățământ să se realizeze prin intermediul tehnologiei și a internetului.

Variantele scenariului 3 pot fi:

✓ **Scenariul 3.1**

Organizarea activității online – cu clasa	Observații
Toți elevii clasei	– Elevii au echipamente (tablete, laptopuri etc.) și acces la internet; – Lecțiile se vor organiza online; – Profesorii pot filma secvențe de predare și pot transmite elevilor lecțiile filmate; în cadrul comisiilor metodice se pot distribui diferite subiecte care se pot materializa în scurte secvențe de predare și se pot utiliza de către toate clasele pe nivel. – Se recomandă ca platformele utilizate și aplicațiile IT să fie unitare la nivelul unei unități de învățământ; în acest fel, se poate construi o experiență comună, care poate fi partajată de către întreaga echipă; – Se recomandă ca primele lecții online să fie dedicate modului de utilizare a tabletei/laptopului etc.; totodată, se vor stabili reguli clare privind participarea la lecțiile online;

Organizarea activității online – cu clasa	Observații
	– Fiecare comisie metodică va estima impactul desfășurării cursurilor online asupra curriculumului și evaluării; – Siguranța navigării pe internet în situația minorilor trebuie să fie o temă abordată de toți cei implicați: profesori, elevi, părinți.

✓ **Scenariul 3.2**

Organizarea activității – pe grupe (G)		Observații
online	Suport la distanță prin măsuri non-standard	
G1	G2 – grup vulnerabil; fără echipamente digitale și/sau fără internet	– În situația în care într-o clasă sunt elevi care nu au echipamente digitale și/sau acces la internet, cadrele didactice vor informa conducerea școlii pentru identificarea unor măsuri de suport; – Atenția cadrelor didactice va fi acordată menținerii elevilor cuprinși în G2 în întregul proces de predare-învățare-evaluare; – Accentual se va pune pe structurarea vizuală foarte clară a elementelor-cheie, prin transmiterea de fișe cu imagini, scheme, diagrame, tabele etc. – Accentul se va pune pe „liste de activități zilnice" – de ex. 30 de minute lectură; – Monitorizarea elevilor din G2, la distanță, presupune identificarea persoanelor care au acces în comunitate, cum ar fi mediatorul școlar, asistentul social sau implicarea serviciilor poștale, după caz. – Se va colabora cu mediatorii școlari și se va lua în calcul resursa umană existentă în proiectul SMIS:122607, în comunitățile în care se derulează acest program.

II.5.4. Pasul 4: Identificarea impactului noului scenariu asupra calității procesului de învățământ

- **SCENARIUL 1: MĂSURI ȘI IMPACT**

a) Care este impactul asupra curriculumului, inclusiv asupra resurselor necesare?

- identificarea unor soluții alternative pentru lecțiile în care este dificil să se mențină recomandările de distanțare fizică (de ex. separatoare între elevi, care pot fi însă dezinfectate riguros); desfășurarea unor lecții în mediul exterior;
- proiectarea lecțiilor, a procesului de predare-învățare-evaluare în condițiile învățării în unități de timp diminuate, după caz;
- identificarea competențelor/conținuturilor esențiale, fundamentele pentru celelalte competențe, pentru eficientizarea predării; este necesar un management foarte bun al resursei timp;
- structurarea pedagogică, în manieră coerentă, prin alternarea secvențelor de predare cu cele de activitate independentă, proiecte, studiu individual.
- alfabetizarea digitală a elevilor, astfel încât, în situația în care se impune trecerea la S3, să existe abilitățile necesare pentru utilizarea echipamentelor și a aplicațiilor digitale;
- în situația elevilor care și-au format abilități TIC, acestea se vor dezvolta în continuare, prin integrarea în învățarea față în față sau prin continuarea utilizării în cazul unor teme/proiecte etc.

b) Cum ar trebui să stabilim orarul?

- elaborarea unui orar adaptat în funcție de numărul de schimburi;
- stabilirea unui orar decalat, astfel încât să fie posibilă păstrarea distanțării inclusiv pe durata pauzelor.

c) Care este impactul asupra evaluării?

- structurarea, cu precizie, a unităților de învățare pentru a asigura evaluarea sumativă și pentru a oferi feedback foarte clar elevilor;
- încurajarea autoevaluării, astfel încât elevii să privească reflexiv propria activitate, să identifice reușitele, dar și acele aspecte pe care le-ar putea îmbunătăți; să fie încurajați să își stabilească obiective personale în învățare.

d) Cum colaborăm în echipa pedagogică?

- colaborarea profesorilor pentru alcătuirea eficientă a orarului din perspectiva centrării orelor de curs pe dezvoltarea competențelor cheie;
- implicarea cadrelor didactice în identificarea nevoilor de material didactic și colaborarea în partajarea resurselor create/identificate;
- încurajarea partajării de informații concrete, în echipele de profesori, cu privire la ceea ce funcționează în sălile de clasă și la provocările aplicării curriculumului la anumite clase, în contextul reducerii duratei programului școlar, după caz;
- în funcție de modalitatea decisă de unitatea de învățământ pentru organizarea formațiunilor de studiu, cadrele didactice vor colabora pentru a asigura coerența abordărilor didactice, pentru a susține adaptarea rapidă a noilor colegi etc.

e) Cum colaborăm cu părinții?

- colaborarea va viza, în special, starea de bine a copiilor;
- acordarea unei atenții speciale copiilor care revin în activitate după o perioadă de izolare la domiciliu, carantină, alte situații;
- menținerea comunicării cu părinții pentru susținerea copiilor în activitatea de acasă; temele clasice pot fi însoțite, pentru organizarea programului în anumite zile din săptămână, cu „liste” de activități (ex. 30 min. lectură, 30 min. activități de scriere a unor mesaje, în diverse contexte de comunicare etc.);
- se recomandă organizarea de întâlniri individuale și reuniuni online cu părinții clasei.

f) Cum asigurăm accesul la educație al grupurilor vulnerabile?

- elaborarea de programe specifice pentru elevii care fac parte din grupuri vulnerabile;
- identificarea și diagnosticarea cât mai promptă a dificultăților întâmpinate de elevi în învățare și inițierea de planuri remediale;
- asimilarea și dezvoltarea tehnicilor de diferențiere pedagogică (din punct de vedere al resurselor didactice utilizate, al timpului alocat învățării, al evaluării etc.)
- identificarea unor resurse educaționale adaptate remedierii unor dificultăți de învățare.

g) Ce elemente specifice influențează managementul școlii?

- prin implicarea echipei de profesori, se va elabora un plan de acțiune pentru aplicarea scenariului/scenariilor pentru fiecare clasă;
- mediul școlar va reflecta toate condițiile de siguranță sanitară cuprinse în Ghidul Ministerului Sănătății, de la distanțarea băncilor, asigurarea circuitelor, plasarea de dispensere cu dezinfectant în punctele de tranzit cele mai potrivite, decalarea orarului etc.; comunicarea vizuală a regulilor de siguranță sanitară se va adapta vârstei copiilor;
- managementul școlii va avea o abordare integratoare și se va asigura că, în situația în care este necesară trecerea de la un scenariu la altul, sunt create mecanismele necesare pentru schimbare;
- în condițiile în care la nivelul unui UAT există mai multe școli care depind de aceleași microbuze școlare care asigură transportul elevilor, se impune o bună gestionare a programului școlar (de ex. transportul va fi decalat pentru a se evita contactul copiilor din școli diferite și se vor lua măsuri de dezinfectare a microbuzelor școlare);
- monitorizarea atentă a prezenței elevilor și a profesorilor; orice suspiciune de îmbolnăvire va conduce la stoparea participării la școală a clasei respective, până la clarificarea situației epidemiologice, cu anunțarea imediată a DSP și ISJ/ISMB;
- în acest caz, se vor respecta toate indicațiile prevăzute în Ghidul Ministerului Sănătății, inclusiv cele primite din partea DSP.

h) Care este impactul asupra resurselor umane din cadrul școlii?

- acordarea unei atenții speciale managementul timpului și al stresului;
- continuarea abilitării digitale și curriculare (specificul unei ore cu durata diferită de lecția obișnuită, structura lecției, activități de învățare relevante pentru formarea de competențe, ritmicitatea evaluării etc.);
- încurajarea culturii colaborării.

SCENARIUL 3: MĂSURI ȘI IMPACT

a) Care este impactul asupra curriculumului, inclusiv asupra resurselor necesare?

- proiectarea lecțiilor, a procesului de predare-învățare-evaluare în condițiile învățării online;
- asigurarea/utilizarea de resurse relevante; se va evita folosirea resurselor online care nu sunt relevante pentru dezvoltarea competențelor elevilor și care nu sunt coerente din punct de vedere al impactului asupra învățării elevului;
- selectarea/stabilirea, la nivelul unității de învățământ, a platformei utilizate pentru învățarea online;
- abordări integrate, centrate pe competențe.

b) Cum ar trebui să stabilim orarul?

- elaborarea unui orar al lecțiilor online, prin care să se asigure un echilibru între activitățile online și cele desfășurate în sala de clasă;
- micșorarea duratei lecțiilor desfășurate online, comparativ cu cele față în față.

c) Care este impactul asupra evaluării?

- utilizarea metodelor/instrumentelor de evaluare specifice învățării online (testul online, portofoliul electronic, proiectul etc.);
- postarea portofoliului electronic pe platformă, acolo unde este posibil; utilizarea portofoliului electronic pentru evaluarea progresului elevilor;
- evaluarea integrată (exemplu: dacă se evaluează prin proiect – se poate acorda calificativ la discipline diferite).

d) Cum interacționăm cu elevii?

- monitorizarea stării emoționale a elevilor, având în vedere importanța acesteia în învățământul la distanță;
- obținerea unui feedback din partea elevilor, referitor la starea lor emoțională la începutul fiecărei ore de curs;
- utilizarea temelor pentru acasă ca modalitate eficientă de învățare, fără ca acestea să constituie o presiune asupra elevilor și asupra familiilor acestora;
- evitarea, în evaluarea online, a situațiilor prin care să se controleze „corectitudinea" modului de susținere a evaluării; acestea pot fi înlocuite cu strategii alternative: proiectarea evaluărilor care permit accesul la „cărți deschise", surse de informare etc. în mod deliberat; prezentări ale unor proiecte etc.;
- promovarea comunicării și colaborării dintre elevi pentru a construi și menține un sentiment de comunitate care poate stimula motivația de a participa și de a învăța;
- asigurarea flexibilității în desfășurarea activității online, înțelegând prin aceasta că fiecare cadru didactic va reflecta asupra noului statut al elevului și va aborda cu deschidere setul de reguli aplicate în interacțiunea clasică.

e) Cum colaborăm în echipa pedagogică?

- desemnarea, la nivelul unității de învățământ, a unei persoane - resursă care va acorda asistență cadrelor didactice pentru utilizarea platformelor/aplicațiilor IT pentru învățarea online;
- colaborarea profesorului pentru învățământ primar/învățător/institutor cu profesorii de limbi moderne, religie, educație fizică; colaborarea între profesorii care predau la aceeași clasă;
- colaborarea între învățătorii de la același an de studiu/profesorii care predau aceeași disciplină de învățământ – schimb de materiale, proiectare în comun, realizare de materiale în comun;
- popularizarea, la nivelul unității de învățământ, a experiențelor de succes în învățarea online.

f) Cum colaborăm cu părinții?

- acordarea de suport elevilor și părinților pentru utilizarea platformelor/aplicațiilor IT;
- monitorizarea prezenței și a activității elevilor de către profesori, păstrând o comunicare constantă cu părinții;
- stabilirea unui mod de organizare a programului elevilor în ”clasa virtuală”, a unor reguli de tipul: elevul va participa la lecția online într-un spațiu dedicat, de lucru, fără alți factori perturbatori în jur; ținuta va fi adecvată unui mediu școlar; nu se vor consuma alimente în timpul orelor de curs online etc.
- evitarea unor sarcini suplimentare pentru părinți.

g) Cum asigurăm accesul la educație al grupurilor vulnerabile?

- implementarea unor măsuri adecvate pentru ca toți elevii, inclusiv cei cu nevoi specifice de învățare, să aibă acces la scheme de învățare la distanță;
- identificarea situațiilor extreme (exemplu: familii fără curent electric - posibil să nu poată folosi tableta pentru că nu au curent electric) și crearea unor planuri de intervenție specifice (valorificarea resursei umane din proiectul SMIS: 122607 “Crearea și implementarea serviciilor comunitare integrate pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale”);
- elaborarea de programe specifice pentru elevii care fac parte din grupuri vulnerabile; colaborarea cu serviciile de asistență socială/serviciile de poștă/mediatorii școlari pentru a transmite elevilor materiale suport și pentru a oferi feedback, în situația în care există elevi care nu au acces la internet/echipamente necesare învățării online;
- identificarea ONG-urilor care pot susține contactul școlii cu familiile elevilor aflați în situații vulnerabile.

h) Ce elemente specifice influențează managementul școlii?

- elaborarea unei strategii de aplicarea a scenariului/ scenariilor pentru fiecare nivel de studiu sau clasă, prin implicarea echipei de profesori;
- abordarea integratoare, la nivelul managementului școlii, astfel încât să se creeze mecanismele necesare pentru schimbare, în situația trecerii de la un scenariu la altul;
- colaborarea dintre școli în cazul în care sunt profesori ce își completează norma în mai multe școli, în scopul organizării unui orar adecvat pentru fiecare școală;
- digitalizarea la nivelul managementului școlii - utilizarea de instrumente digitale pentru planificare, monitorizare, evaluare;
- utilizarea condicii online, acolo unde este posibil.

Tranziție de la un scenariu la altul: pentru situații particulare, urmare a apariției unor cazuri de îmbolnăvire în școală, pentru un interval de 14 zile se trece de la învățarea în școală la învățarea la distanță. Este posibil să se combine învățarea față în față cu învățarea la distanță în situația în care există copii care locuiesc într-o comunitate care se încadrează în S3, iar școala își desfășoară activitatea conform S1. Totodată, situația particulară se referă și la copiii cu boli cronice sau la alte cazuri specificate în Ghidul Ministerului Sănătății.

În mod concret, din motive epidemiologice se poate trece, pentru situații particulare, de la învățarea în școală la un învățământ hibrid/ la distanță. Este posibil însă ca aceste tranziții să se producă de mai multe ori pe durata unui an școlar. Pentru aceste posibile ieșiri din Scenariul ”Verde”, trebuie să ne pregătim și, în consecință, planificarea calendaristică, prin asocierea elementelor programei cu alocarea de timp considerată optimă de către profesor. Aceasta trebuie structurată flexibil, cu posibile treceri spre învățământul la distanță.

- **SITUAȚII PARTICULARE: MĂSURI ȘI IMPACT**

Tranziția de la un scenariu la altul.

a) Care este impactul asupra curriculumului, inclusiv asupra resurselor necesare?

- proiectarea unui continuum didactic, în condițiile alternării învățământului față în față cu cel online; utilizarea coerentă a resurselor, din perspectiva formării competențelor elevilor;
- proiectarea didactică riguroasă, având în vedere că în mediul online procesul de învățarea necesită o altă durată;
- reflecția continuă și proiectarea coerentă a procesului de predare-învățare-evaluare în condițiile învățării online și trecerii de la învățarea din clasă la învățarea de acasă/ online;
- asigurarea/utilizarea de resurse necesare transmiterii LIVE a lecțiilor pentru grupele de elevi care învață online;
- asigurarea unor pachete de resurse cu înregistrarea unor secvențe de predare;
- desfășurarea unor lecții de consolidare/recapitulare la revenirea în școală.

b) Cum ar trebui să stabilim orarul?

- orarul trebuie să fie flexibil, în funcție de țintele pedagogice;
- micșorarea duratei lecțiilor desfășurate online, comparativ cu cele față în față, prin planificarea unor activități alternative sau succesive, după caz;
- ponderea activității față în față/online poate fi diferită în funcție de vârsta elevilor și poate fi reflectată în orar; se recomandă 20 de minute pentru CP și clasele I - a II-a și 30 de minute pentru clasele a III-a - a IV-a.

c) Care este impactul asupra evaluării?

- combinarea metodelor/instrumentelor de evaluare pentru respectarea specificului învățării față în față, respectiv online; preponderent, evaluarea se va face pe durata lecțiilor *față în față*.

d) Cum interacționăm cu elevii?

- acordarea unei atenții speciale stării de bine a elevilor, relațiilor sociale și coeziunii la nivelul clasei;
- monitorizarea dificultăților elevilor și identificarea de soluții de remediere, astfel încât să se evite adâncirea diferențelor de achiziții/competențe dintre elevi;
- acordarea de suport personalizat elevilor;
- teme diferențiate, în funcție de tipul de participare la lecție (față în față sau online);
- promovarea comunicării și colaborării dintre elevi, pentru a construi și menține un sentiment de comunitate care poate ajuta motivația de a participa și de a învăța.

e) Cum colaborăm cu echipa pedagogică?

- desemnarea, la nivelul unității de învățământ, a unei persoane-resursă care va acorda asistență cadrelor didactice pentru utilizarea platformelor/ aplicațiilor IT pentru învățarea online;
- împărtășirea de către profesori a lecțiilor proiectate online pentru a oferi sprijin/idei colegilor; partajarea resurselor create/ identificate;
- popularizarea, la nivelul unității de învățământ, a experiențelor de succes în învățarea online.

f) Cum colaborăm cu părinții?

- acordarea de suport elevilor și părinților în utilizarea platformelor/aplicațiilor IT;
- temele clasice pot fi însoțite în organizarea programului în anumite zile din săptămână, cu sugestii de activități (exemplu: 30 min. lectură, 30 min. scris etc.).

g) Cum asigurăm accesul la educație al grupurilor vulnerabile?

- elaborarea de programe specifice pentru elevii care fac parte din grupuri vulnerabile;
- implementarea unor măsuri pentru ca toți elevii, inclusiv cei cu dizabilități, să aibă acces la scheme de învățare la distanță.

h) Ce elemente specifice influențează managementul școlii?

- dezvoltarea unei viziuni comune, la nivelul școlii, pentru implementarea învățării combinate;
- elaborarea unei strategii de aplicare a scenariului/scenariilor pentru fiecare clasă, prin implicarea și consultarea membrilor echipei de profesori;
- abordarea integratoare, la nivelul managementului școlii, astfel încât să se creeze mecanismele necesare pentru schimbare, în situația trecerii de la un scenariu la altul;
- colaborarea dintre școli, în cazul în care au profesori comuni, pentru organizarea unor orare adecvate;
- gestionarea optimă a programului fiecărei școli, în condițiile în care, la nivelul UAT, există mai multe școli care depind de aceleași microbuze școlare ce asigură transportul elevilor (va fi decalat programul de transport pentru a se evita contactul copiilor din două școli; se vor lua măsuri de dezinfecție a microbuzelor școlare);
- digitalizarea la nivelul managementului școlii - utilizarea de instrumente digitale pentru planificare, monitorizare, evaluare.

i) Care este impactul asupra resurselor umane din cadrul școlii?

- identificarea de strategii de susținere a cadrelor didactice pentru asigurarea unui bun management al timpului;
- abilitarea digitală și curriculară în situația învățământului online;
- încurajarea culturii colaborării și comunicării;
- asigurarea flexibilității în desfășurarea activității online, înțelegând prin aceasta că fiecare cadru didactic va reflecta asupra noului statut al elevului și va aborda cu deschidere setul de reguli aplicate în interacțiunea clasică.

II.5.5. Pasul 5: Elaborarea unui plan de acțiune centrat pe schimbările care vizează procesul de predare – învățare – evaluare; implementarea planului de acțiune

Pentru a elabora *planul de acțiune* prin care se ating obiective referitoare la creșterea calității procesului de învățământ în condițiile implementării unui scenariu ce implică elementele specifice școlii online, vă recomandăm să răspundeți la următoarele întrebări:

- ***Ce anume aveți de făcut pentru atingerea obiectivului?*** (identificarea activităților ce trebuie întreprinse pentru asigurarea calității procesului de învățământ, conform obiectivului stabilit)
- ***Ce resurse sunt necesare pentru îndeplinirea fiecărei acțiuni?*** (evaluarea resurselor de care aveți nevoie pentru optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare, corespunzător scenariului ales: materiale, financiare, umane, informaționale, de spațiu, de timp)
- ***Cum veți selecta resursele umane necesare pentru implementarea acțiunii?*** (identificarea persoanelor ce se pot implica în implementarea cu succes a activităților proiectate)
- ***Care este impactul acțiunilor?*** (identificarea efectelor pe care le produc activitățile proiectate, măsura în care acestea contribuie la realizarea obiectivului propus)

Planul de acțiune se aprobă în Consiliul de administrație al unității de învățământ, la începutul anului școlar și ar putea avea următoarea structură:

Nr. crt.	Obiective	Acțiuni	Resurse (umane, materiale, de timp, informaționale, de spațiu etc.)	Orizont de timp	Responsabili	Impact	Indicatori de verificare	Mijloace de verificare

În elaborarea/implementarea planului de acțiune, puteți avea în vedere aspecte, precum:

- asigurarea permanentă a condițiilor igienico – sanitare în unitatea de învățământ;

- asigurarea, în condiții optime, a accesului la școală cu mijloc de transport școlar;
- asigurarea permanentă a condițiilor de igienă și de distanțare fizică a elevilor pentru prevenirea situațiilor de Covid – 19;
- efectuarea demersurilor necesare funcționării în condiții optime a cabinetului medical, acolo unde acesta există;
- solicitarea sprijinului din partea primăriei cu privirea la asigurarea de spații care pot fi puse la dispoziție în scopul asigurării condițiilor impuse de distanțarea fizică in sălile de clasă;
- identificarea de posibili parteneri pentru asigurarea conexiunii la internet la domiciliul elevilor;
- asigurarea accesului elevilor la echipamentele necesare învățării online;
- modernizarea echipamentelor la nivelul unităților de învățământ și stabilirea de măsuri pentru asigurarea accesului cadrelor didactice și al elevilor la resursele educaționale;
- stabilirea modalităților de utilizare a platformelor, aplicațiilor și a resurselor educaționale deschise care vor fi utilizate în procesul de învățare online;
- valorificarea, la nivelul unității de învățământ, a resurselor pedagogice specifice învățării/evaluării online;
- îmbunătățirea competențelor digitale ale profesorilor și ale elevilor;
- diversificarea modalităților de susținere a activităților pentru posibile cazuri speciale, inclusiv pentru elevii cu CES;
- îmbunătățirea modului de comunicare a specialistului IT din unitatea de învățământ cu cadrele didactice, în scopul asigurării suportului necesar utilizării eficiente a platformelor de învățare/ aplicațiilor TIC;
- diversificarea modalităților de colectare a feedback-ului de la elevi, părinți, cadre didactice, alte categorii de personal, prin utilizarea de instrumente specifice;
- elaborarea de proceduri pentru activitatea personalului didactic auxiliar și nedidactic în situația în care școala optează pentru scenariul învățării online;
- elaborarea de proceduri pentru situația în care un elev sau un cadru didactic este suspect de SARS-CoV-2 sau este diagnosticat ca fiind pozitiv.

Pe parcursul implementării planului de acțiune, managerii unităților de învățământ asigură monitorizarea activităților proiectate și desfășurate, în scopul cunoașterii progresului făcut, pe termen scurt, prin implementarea scenariului pentru care a optat unitatea de învățământ, utilizând instrumente specifice de monitorizare.

Persoanele implicate în procesul de monitorizare (directorul unității de învățământ, responsabilii activităților) analizează periodic rezultatele obținute pe termen scurt, prin raportare la ceea ce s-a planificat, identifică problemele ce trebuie rezolvate și propun măsuri cu caracter corectiv/ ameliorativ pentru perioada următoare, în scopul eficientizării învățării *față în față* sau / și *online*.

În concluzie:

Transformați viziunea în acțiune, din perspectiva unei școli cu o cultură centrată pe colaborare!

Analizați și împărtășiți experiența dobândită în perioada cursurilor online din anul școlar trecut, astfel încât să se construiască acțiuni care să se potrivească cel mai bine comunității școlare!

Dezvoltați continuu competențele profesionale ale echipei școlii; identificați oportunități privind dezvoltarea profesională și comunicați-le comunității profesorilor!

III. CARE SUNT PRIORITĂȚILE PENTRU URMĂTORUL AN ȘCOLAR?

1. Protejarea sănătăţii elevilor şi a personalului didactic din unităţile de învăţământ
2. Asigurarea accesului la educaţie al tuturor elevilor
3. Formarea competenţelor de bază solide şi reducerea decalajelor dintre elevi
4. Manifestarea spiritul civic și a responsabilității sociale

Aceste priorități vor orienta inițiativele întreprinse și vor sprijini stabilirea nevoilor pentru fiecare unitate de învățământ

III.1. Prioritatea 1

1. Protejarea sănătăţii elevilor şi a personalului didactic din unităţile de învăţământ

Scenariul 1, deși pare cel mai apropiat de specificul organizatoric de dinaintea declanșării pandemiei, în fapt există adaptări importante, în contextul epidemiologic al infectării cu SARS-CoV-2.

Primele schimbări pe care școala trebuie să le ia în calcul sunt cele legate de normele igienico – sanitare.

Ghidul elaborat de Ministerul Sănătății, în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării, precizează normele igienico – sanitare necesare pentru aplicarea scenariilor posibile. Ghidul cuprinde descrierea modului de organizarea a procesului de învățământ în școală, cu referire la următoarele aspecte:

• Organizarea spațiilor pentru prevenirea contactului apropiat

a) Organizarea circuitelor în interiorul școlii (curte, săli de clasă, coridoare etc.)

b) Organizarea sălilor de clasă

- Sala de clasă va fi amenajată astfel încât să fie asigurată distanțarea fizică de cel puțin 1 metru, ceea ce implică următoarele:
  - Dispunerea mobilierului în așa fel încât să fie respectată distanțarea fizică;
  - Stabilirea modurilor de ocupare a sălii de clasă în funcție de numărul de elevi (realizarea oglinzii clasei);
  - Respectarea unei distanțe de cel puțin 1 metru între elevi și, respectiv, între elevi și profesor;
  - Poziționarea băncilor în așa fel încât elevii să nu stea față în față;
  - Eliminarea din sălile de clasă a unor obiecte de mobilier și echipamente inutile;
- Componența grupurilor/claselor va fi neschimbată și elevul nu va putea schimba clasa/grupul. Contactul reciproc între grupuri va fi limitat.
- Elevii vor ocupa în mod constant aceleași locuri și nu le vor schimba între ei pe toată perioada cursurilor.

- Vor fi limitate deplasările în clasă.
- Nu este permis schimbul de obiecte personale.
- Aerisirea claselor se va face înainte de sosirea elevilor, prin deschiderea ferestrelor timp de 30 minute, apoi în timpul recreațiilor, minimum 10 minute și la finalul zilei.

c) Organizarea grupurilor sanitare:
- Acolo unde este posibil, se va asigura eșalonarea pauzelor;
- Se va gestiona deplasarea elevilor spre și dinspre toaletă (plecarea și întoarcerea în clasă).
- Se va insista pe rigoarea igienei elevilor, spălarea pe mâini înainte și după ce merg la toaletă.

d) Organizarea curții școlii

e) Organizarea și primirea elevilor
- Unul sau mai mulți membri ai personalului unității de învățământ vor sta la intrarea în școală pentru a gestiona sosirea și fluxurile de persoane.
- Distanțarea fizică va fi menținută la intrare, folosind panouri, marcaje aplicate pe sol, dispozitive de distanțare, bariere etc.
- Se recomandă intrarea eșalonată, la intervale orare stabilite în funcție de zone sau de clădiri (etaj, aripă etc.).
- Este recomandată intrarea prin mai multe uși de acces pentru a reduce fluxul de elevi
- Căile de acces (de tip poartă, ușă) vor fi menținute deschise în timpul primirii elevilor pentru a limita punctele de contact.
- Va fi asigurată comunicarea cu elevii și cu familiile acestora, în vederea respectării intervalelor de sosire, cu scopul de a evita aglomerarea la intrare.
- După dezinfecția mâinilor, elevii vor merge direct în sălile de clasă.
- Accesul oricăror persoane străine (părinți, alți însoțitori etc.) va fi interzis.

f) Organizarea procesului instructiv-educativ

g) Organizarea activităților și supravegherea în timpul pauzelor
- Intervalele aferente recreațiilor vor fi stabilite în mod eșalonat pentru fiecare clasă în parte;
- Elevii din ciclul primar trebuie supravegheați pe toată durata pauzelor de către cadrele didactice, pentru păstrarea distanțării fizice.

spălarea periodică a mâinilor

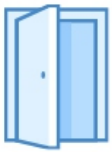
aerisirea naturală a sălilor de clasă

dezinfectarea periodică a mâinilor

a nu se face schimb de obiecte personale

păstrarea, pe cât posibil, a ușilor de la clase deschise

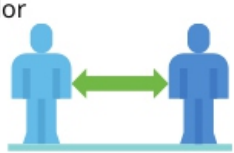
igienizarea spațiilor în acord cu proceduri clare

componență constantă a grupului de elevi

decalarea orelor de acces la școală, inclusiv a pauzelor

distanțare fizică pe durata întregului program școlar, inclusiv în pauze

• Nu vor fi practicate jocuri de contact sau cu mingea, nici activități care implică schimbul de obiecte. Vor fi evitate, de asemenea, structurile de joc ale căror suprafețe de contact nu pot fi dezinfectate.

• Vor fi eliminate jocurile și alte activități care implică formarea unor grupuri care duc la reducerea distanței între elevi.

• Elevii nu vor consuma în comun mâncarea sau apa și nu vor schimba între ei obiectele de folosință personală.

h) Organizarea activităților sportive

• Se pot desfășura doar anumite jocuri sportive, exclusiv în aer liber.

• Jocurile cu mingea, sporturile de contact și sporturile colective vor fi evitate.

• Nu vor fi utilizate echipamente sportive care să fie manevrate de toți elevii (sau manevrarea va fi efectuată doar de un adult); în caz contrar, va fi asigurată în mod regulat o dezinfectare adaptată.

• Orele de sport efectuate în interior trebuie limitate la activități sportive care nu presupun efort mediu/intens cu asigurarea obligatorie a distanței fizice de minimum 1,5 metri, situație în care purtarea măștii nu este indicată;

• Pentru desfășurarea orelor de educație fizică, elevii vor fi instruiți, ca pe tot parcursul activității să nu își atinga fața, gura, ochii, nasul cu mâinile neigienizate.

• La finalul orelor de educatie fizică, toți elevii trebuie să se spele pe mâini cu apă și săpun timp de minimum 20 secunde. Dacă nu este posibilă spălarea mâinilor, este necesar să se efectueze igiena mâinilor cu un antiseptic pe bază de alcool.

• Se vor efectua curațenia, dezinfecția cu soluții avizate și aerisirea sălii de sport după fiecare grupă de elevi.

i) Monitorizarea prezenței

Se impune implementarea unor sisteme de monitorizare a absențelor, care să permită compararea cu tiparele obișnuite privind absențele. Astfel, autorităților sanitare locale trebuie anunțate în cazul în care crește numărul de absențe ale elevilor și ale personalului, cauzate de boli respiratorii.

• Măsuri de protecție la nivel individual:

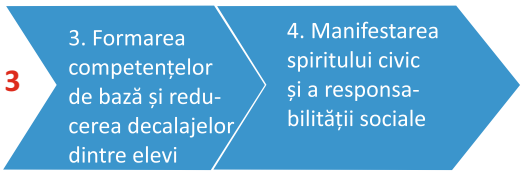
a) spălarea mâinilor;

b) purtarea măștii de protecție.

• Măsuri igienico-sanitare în unitatea de învățământ (curățenia și dezinfectarea spațiilor și a echipamentelor).

Acolo unde procesul instructiv-educativ se desfășoară în schimburi, este necesară o pauză de 1-2 ore între schimburi, pentru realizarea curățeniei, dezinfecției și aerisirii spațiilor.

Pauzele trebuie organizate astfel încât să se păstreze principiile de bază: distanțare, componență constantă a grupelor, igienizarea mâinilor etc. Decalarea pauzelor este o soluție care necesită o riguroasă organizare și multă flexibilitate, acceptată de întreaga comunitate școlară.

Accesul tuturor elevilor la educație, în contextul diferitelor scenarii, este o provocare importantă. Deschiderea către comunitate este esențială. În primul rând, „lecțiile învățate" în perioada învățământului la distanță sunt sursa deciziilor actuale.

Pentru a exemplifica, ne vom referi la câteva situații posibile, fără a acoperi totalitatea situațiilor specifice fiecărei comunități. Astfel, putem identifica situații de tipul:

a) Copiii care nu au beneficiat de echipamente sau/și internet în anul școlar trecut;

- Acești elevi constituie o prioritate a școlii; planuri remediale, activități de suport, resurse pedagogice adaptate, abordare diferențiată etc. toate acestea trebuie analizate, iar intervenția va fi promptă și consistentă;

b) Copiii sau membrii familiilor care sunt diagnosticați cu SARS-CoV-2;

- Pentru acești elevi, cel puțin două inițiative sunt necesare: menținerea elevilor în contact cu activitatea de învățare, concomitent cu atenția acordată stării lor emoționale.

- Este important să contactăm și să colaborăm cu ONG-urile locale, cu echipele comunitare integrate, cu consilierii școlari, cu mediatorii școlari, cu părinți - voluntari etc. care ne pot sprijini pentru a susține educația tuturor elevilor din comunitatea școlară.

c) Copiii care doar din acest an școlar vor beneficia de echipamente IT;

– Acești elevi înregistrează de la început un decalaj în cunoașterea utilizării echipamentelor; prin urmare, să nu uităm că înainte de a înregistra progres în cadrul disciplinelor de studiu, au nevoie de suport pentru formarea abilităților de bază în ceea ce privește utilizarea echipamentelor; acest demers necesită identificarea unor resurse umane și planificarea, într-un anumit interval de timp, precum și modalități concrete de lucru etc.

Fiecare școală are o responsabilitate importantă pentru asigurarea participării școlare a tuturor copiilor din comunitate și pentru identificarea soluțiilor particulare pentru a susține progresul lor educațional. Monitorizarea participării școlare a elevilor trebuie însoțită de soluții flexibile, dar prompte și adaptate fiecărui copil în parte.

Alternanța/ combinarea participării la cursuri în incinta școlii cu învățarea la distanță determină o abordare creativă a structurării continuumului pedagogic, prin schimbarea întregii paradigme a învățării. Inovația este nucleul acestui demers, deoarece tipurile de abordare a predării-învățării-evaluării nu sunt juxtapuse, ci sunt redimensionate, remodelate, astfel încât să se creeze un continuum pedagogic, indiferent de tipul de organizare a procesului de învățare. Reflecția, planificarea strategică, adaptarea locală la propriile contexte etc., toate acestea sunt provocări profesionale la care cu toții trebuie să răspundem prin crearea unei noi culturi instituționale.

În situații particulare, pot exista cazuri în care școala să recurgă la **„învățarea hibridă/ blended learning”.**

Învățarea combinată este un model flexibil, nefiind nevoie ca profesorii și elevii să fie în același timp în același spațiu fizic în mod constant. La nivel practic, acest aspect necesită o atenție specială în ceea ce privește abordarea pedagogică, în condițiile în care se folosesc diferite medii de învățare, de la cel școlar, la cel de acasă, studiul independent, proiectele, aplicațiile practice etc.

Învățarea combinată bine organizată poate avea o serie de avantaje. Ea încorporează ideea că elevii nu mai sunt doar receptori pasivi de informații și profesorul nu este singurul facilitator. În schimb, o combinație între învățarea în școală și la distanță încurajează individualizarea învățării, creșterea autonomiei, motivația etc.

Perioadele de activitate în școală pot spori abilitățile sociale și sentimentul apartenenței la comunitatea școlară, precum și oportunitatea de a oferi direct elevilor un suport personalizat.

Este important să fie definite în mod clar rolurile și așteptările pentru profesori, în ceea ce privește modalitățile de interacțiune cu elevii, inclusiv în ceea ce privește asigurarea continuumului pedagogic, prin corelarea cu abordările didactice *față în față*.

Pentru situații particulare, abordarea hibridă conduce la un nou tip de învățare, o învățarea care nu înseamnă doar combinarea învățării online cu învățarea în spațiul fizic; acest proces de învățare integrează diverși factori: medii de învățare (acasă, online, școală, locul de muncă, altul), procesul de dezvoltare a competențelor (învățare continuă și dezvoltare profesională); domeniu afectiv (motivație, satisfacție, descurajare, frustrare) și persoane (cursanți, profesori, părinți, alt personal). Din acest motiv, este important să avem în vedere învățarea combinată în cadrul dezvoltării continue a întregii școli și a tuturor părților interesate. (*Blended learning in school education – guidelines for the start of the academic year 2020/21*- European Commission)

În abordarea combinată se va ține cont de factori, precum:

– vârsta și competențele de învățare ale elevilor;

– conținutul și competențele prevăzute de programele școlare;

– disponibilitatea infrastructurii adecvate (computere, conexiuni, loc de studiu);

– competențele profesorilor;

– cultura pedagogică a școlilor.

Abordarea va fi diferită, de asemenea, în funcție de perioada de timp petrecută în învățarea la distanță și cea din școală, în funcție de gradul de autonomie a elevilor și de activitățile propuse de profesor.

În acest context, elevii dobândesc cunoștințe preliminare acasă sau de la distanță (prin activități de lectură, cercetare online etc.), iar profesorii folosesc orele de curs de la școală pentru a structura învățarea și pentru a facilita aplicarea acesteia în practică.

Învățarea combinată invită la analiza procesului de învățare care se extinde atât înainte, cât și după o secvență de învățare structurată sau o „lecție".

Cultura colaborării este fundamentală pentru reușita acestui tip de învățare. De exemplu, este recomandat să se creeze *resurse în comun* în echipele pedagogice, indiferent de clasa la care profesorul predă.

Menționăm că varianta mai potrivită este realizarea, de către profesori, a unor scurte înregistrări cu secvențe de predare pentru anumite discipline/

teme și transmiterea acestora către elevii care nu se află la școală. Această variantă are avantaje substanțiale:

– centrarea pe elementele cheia în predare, care să sprijine elevul în propriul demers de învățare;

– folosirea eficientă a timpului pentru a crea resurse educaționale de calitate;

– timp redus pentru a urmări secvențele de predare;

– posibilitatea ca elevul să revadă secvențele de predare, ori de câte ori are nevoie;

– posibilitatea pregătirii unor pachete de resurse de către cadrele didactice și transmiterea lor, în funcție de planificare, indiferent de clasele la care predau.

Managerii unităților de învățământ și profesorii vor planifica programul de studiu, vor identifica modul în care programul de învățare la distanță poate articula cel mai bine îmbunătățirea competențelor vizate de elevi în lecțiile anterioare cu formarea și dezvoltarea de noi competențe. În acest timp, este util pentru părinți să fie consiliați să ia în considerare nevoile educaționale ale copilului, cele de mișcare, de contact social, de timp liber și să beneficieze de explicații echilibrate despre contextul existent.

Durata lecțiilor la distanță ar trebui să se bazeze pe capacitatea de adaptare a elevilor la acest tip de interacțiune, precum și pe abilitățile metacognitive. Se recomandă ca durata lecției pentru elevii din CP-I-II să nu depășească 20 de minute, iar pentru elevii din clasele a III-a și a IV-a, 30 de minute, cu pauze de 20 de minute.

III.3 Prioritatea 4

4. Manifestarea spiritul civic și a responsabilității sociale

Responsabilitatea personală și socială a profesorilor sunt așteptări importante în toate țările care se confruntă cu efectele pandemiei. Educația trebuie să continue, să depășească barierele produse de situația complexă pe care o traversăm, astfel încât sistemele de educație să continue să își atingă țintele propuse.

Elevii au nevoie de sprijinul și încurajarea noastră acum mai mult ca oricând. Respectarea regulilor stricte trebuie văzută din perspectiva responsabilității sociale. Chiar dacă distanțarea fizică, în acest context pandemic, contravine activităților desfășurate în echipă, învățării prin cooperare, profesorii au rolul de a identifica acele resurse și abordări pedagogice care să conducă la stimularea și susținerea interacțiunii dintre elevi.

În primul rând, utilizarea/postarea unor PPT-uri, a unor texte sau filmulețe nu este suficientă pentru învățarea colaborativă. Accentul se va pune pe colaborarea dintre elevi, în atingerea unui scop comun; totodată, elevii vor fi încurajați să pună întrebări unii- altora și să se susțină reciproc.

În cadrul scenariului 1, în interacțiunea directă profesori-elevi, elevi-elevi va fi încurajată respectarea regulilor la nivelul comunităților educaționale, dar și în afara acestora, va fi susținută, prin abordări noi, activitatea în echipă, sprijinul reciproc, colaborarea.

Se va promova empatia față de membrii comunității aflați în situații dificile și se va cultiva civismul, cu respectarea măsurilor de siguranță.

Crearea de spații virtuale de sprijin pentru copiii aparținând grupurilor vulnerabile, implicarea ONG-urilor pentru a asigura transmiterea resurselor educaționale elevilor care nu au acces la învățământul online, implicarea mediatorilor școlari, a asistenților sociali din UAT-uri etc. toate acestea sunt inițiative care susțin spiritul civic și responsabilitatea socială.

Responsabilitatea socială se referă și la modul în care soluționăm problemele persoanelor aflate în risc sau care au boli cronice, prin implicarea membrilor echipei pedagogice. Colaborarea cu ISJ/ISMB, cu alte unități de învățământ, cu ONG-uri, voluntari etc. poate să conducă la identificarea unor soluții atipice.

Exemple:

– identificarea unor persoane cu experiențe anterioare de lucru cu copiii/elevii, prezente în comunitate, care pot asista profesorii aflați în situații de risc;

– comasarea orarului pentru profesorii navetiști, astfel încât să nu fie expuși zilnic la riscul de infectare;

– identificarea unor cadre didactice pensionate, a unor studenți la facultăți de profil, absolvenți de liceu pedagogic care au alte ocupații/profesii, dar au disponibilitatea desfășurării unor ore de curs în școală;

– încurajarea colaborării între profesori, astfel încât să se lucreze în echipe.

IV. CUM PUTEM VALORIZA ÎN PRACTICĂ PROVOCĂRILE CONTEXTULUI ACTUAL?

- Evaluați infrastructura existentă pentru a adopta cel mai potrivit tip de tehnologie.
- Explorați diverse opțiuni pentru instrumente de învățare la distanță, inclusiv:
  – lecții online;
  – secvențe de lecție înregistrate de către cadrele didactice și transmise elevilor;
  – lecții care pot fi descărcate din diverse surse;
  – programe de radio și televiziune.
- Dezvoltați o comunitate pedagogică în care profesorii împărtășesc unii altora cum să utilizeze eficient tehnologia pentru învățământul la distanță și cum să-i implice pe toți elevii în învățare.
- Identificați cele mai valoroase tipuri de interacțiuni și limitați numărul de aplicații și platforme; nu toate instrumentele sunt adaptabile tuturor contextelor de învățare.
- Creați comunități de sprijin profesori – elevi, profesori – profesori.
- Asigurați accesibilitatea serviciilor de educație pentru elevii cu dizabilități;
- Identificați modalitățile în care se pot recupera anumite unități de conținut, odată ce perioada de învățare la distanță s-a încheiat;
- Identificați mijloacele de predare cele mai potrivite obiectivelor pe care le aveți și scenariului în care vă desfășurați activitatea. Învățarea online oferă cea mai mare versatilitate și oportunitate pentru interacțiune. În situația în care nu toți elevii au dispozitive și internet, explorați parteneriate cu sectorul privat și comunitatea locală în scopul găsirii de soluții pentru cât mai mulți dintre elevi.
- Creați un spațiu virtual în care să comunicați cu profesorii, elevii și părinții despre obiectivele învățării, strategii și activități propuse, resurse etc.
- Dacă o strategie de învățare online nu este fezabilă, în anumite comunități, accentul se va pune pe dezvoltarea unor mijloace alternative de conectare a elevilor la procesul de învățare, cum ar fi programe TV locale, pachete de învățare fie în formă digitală, fie pe hârtie, după caz. Explorați parteneriate cu organizații comunitare și/ sau cu parteneri privați pentru a putea distribui aceste tipuri de resurse.

- Asigurați un sprijin adecvat pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile în timpul derulării scenariului S3.
- Încurajați îmbunătățirea comunicării și colaborarea dintre elevi, pentru a favoriza învățarea reciprocă și starea de bine.
- Creați un mecanism pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și pentru părinți, în scopul sprijinirii elevilor în noua modalitate de învățare și pentru asigurarea suportului părinților.
- Creați modalități care încurajează profesorul să colaboreze cu ceilalți membri ai comunității profesionale, simultan cu întărirea autonomiei fiecăruia.
- Asigurați un sistem de comunicare cu fiecare elev și o formă de verificare zilnică a activității acestora în situația alternării învățării *față în față* cu învățarea la distanță, precum și în situația derulării S3.
- Dezvoltați mecanisme de interacțiune periodică, pe durata scenariului 3, cu echipa de profesori.
- Oferiți îndrumare elevilor și familiilor acestora pentru utilizarea în siguranță a instrumentelor online, în scopul păstrării stării de bine a elevilor, precum și al asigurării protecției împotriva riscurilor în mediul online la care pot fi expuși minorii.
- Reflectați asupra priorităților din programele școlare și alocați timp suficient pentru formarea competențelor fundamentale; timpul destinat măsurilor de siguranță, modul de organizare a cursurilor etc. toate acestea vor avea un impact asupra procesului de predare-învățare-evaluare.
- Inovația și creativitatea vor rămâne atuuri pentru a face față provocărilor, uneori descurajante; orarul, dimensiunea clasei, programele școlare etc. trebuie înțelese ca mijloc pentru atingerea unui scop, nu ca un scop în sine.
- Consolidați un sistem de învățare extins. Scenariul 3 ne determină să stabilim noi parteneriate, să identificăm noi instituții care se pot implica în domeniul educației, ONG-uri, parteneri privați, companii etc.
- Dezvoltarea profesională trebuie să continue pentru a ne familiariza cu noi abordări, demersuri didactice adaptate modului de interacțiune profesor – elev, printr-o înțelegere profundă a programelor școlare.

În concluzie:

Reluarea activității școlii nu trebuie înțeleasă ca *reluarea funcționării școlii;* o nouă cultură organizațională este necesară pentru a dezvolta, creativ, un nou mod de a educa.

Surse de informare despre abordarea educației în contextul pandemiei:

„Norme privind instituirea de măsuri sanitare şi de protecţie în unităţile de învăţământ în perioada pandemiei COVID-19" - Ministerul Sănătății

http://www.oecd.org/publications/education-responses-to-covid-19-an-implementation-strategy-toolkit-81209b82-en.htm

https://learningportal.iiep.unesco.org/en/library/spotlight-quality-education-for-all-during-covid-19-crisis

https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/publications/blended-learning-guidelines.htm

https://www.oecd.org/education/Supporting-the-continuation-of-teaching-and-learning-during-the-COVID-19-pandemic.pdf

https://www.who.int/news-room/detail/29-06-2020-covidtimeline

https://www.unicef.org/media/65991/file/Technical%20note:%20Protection%20of%20children%20during%20the%20coronavirus%20disease%202019%20(COVID-19)%20pandemic.pdf

Gabriela Droc – inspector general MEC

Elena Crenguța Alexe – prof. Școala Gimnazială Coresi, jud. Dâmbovița

Cristina Rădița Brădilă – prof. Liceul Ilie Măcelariu – Miercurea Sibiului, jud.Sibiu

Rada Dumitru – inspector școlar pentru management instituțional ISJ Ilfov

Claudia Ionescu – Director Școala Gimnazială Nr. 4 Elena Donici Cantacuzino Pucioasa, jud. Dâmbovița

Coralia Matei – inspector școlar pentru învățământul primar, ISJ Prahova

Mirela Mihăescu – inspector școlar pentru învățământul primar, ISJ Dâmbovița